

Anastazja Śmiechowska-Karpińska

Model kształcenia studentów Oddziału Anglojęzycznego – program, metody kształcenia i ocena z punktu widzenia uczestników

Forum Bibliotek Medycznych 2/1 (3), 272-282

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Bibliografia

A s s o c i a c i o n of college and research libraries. Information literacy: competency standards for higher education. *Teacher Librarian* 2001 Vol. 28 iss. 3 p. 16–23

N i e d ź w i e d z k a Barbara: Kształcenie w zakresie umiejętności informacyjnych związanych z odszukiwaniem i korzystaniem z informacji naukowej w akademiach medycznych w Polsce, na tle innych krajów. *Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej* 2004 T. 12 no. 1 s. 19–27

W a r n k e r P.: The Impact of Technology on Information Literacy Education in Libraries. *The Journal of Academic Librarianship* 2004 Vol. 30 no 2 p. 151–156

Dr Anastazja Śniechowska-Karpińska
Lublin – AM

MODEL KSZTAŁCENIA STUDENTÓW ODDZIAŁU ANGLOJĘZYCZNEGO – PROGRAM, MOTODY KSZTAŁCENIA I OCENA Z PUNKTU WIDZENIA UCZESTNIKÓW

Streszczenie

Truizmem jest stwierdzenie, iż jednym z istotnych zadań, które muszą być i są realizowane przez biblioteki naukowe, w tym medyczne, jest przygotowanie użytkowników do korzystania z coraz szerszej palety usług przez nie oferowanych. Jedną z grup, która wymaga szczególnego w tej dziedzinie postępowania są studenci – obcokrajowcy, posługujący się przede wszystkim językiem angielskim. Kurs pt. *Sources of Medical Literature*, jaki muszą odbyć studenci Oddziału Anglojęzycznego Wydziału Lekarskiego w ramach pierwszego roku, obejmuje następujące zagadnienia: zasady obowiązujące w bibliotece, korzystanie z OPAC-a, medycyna w sieci (wiarygodność informacji w Internecie), korzystanie z fachowych baz danych (abstraktowych i pełnotekstowych), na co zgodnie z programem studiów przeznaczono 10 godzin lekcyjnych.

Jednocześnie dzięki analizie ankiety ewaluacyjnej, przeprowadzonej na ostatnich zajęciach wśród studentów tej grupy, można wyciągnąć następujące wnioski: jakkolwiek sam przedmiot nie jest zbyt lubiany przez studentów, dostrzegają oni jego przydatność (choć głównie w przyszłości). Ponadto pojawiały się sugestie dotyczące pewnych zmian w funkcjonowaniu Biblioteki, co w odczuciu studentów, miałyby ułatwić tej grupie korzystanie z jej usług.

Wydaje się również, że jednym ze sposobów uatrakcyjnienia tych zajęć mogłoby być wprowadzenie nowej formuły szkolenia, łączącej tradycyjne spotkania w bibliotece z nauczaniem zdalnym z wykorzystaniem e-learningu.

Truizmem jest stwierdzenie, iż jednym z istotnych zadań, które muszą być i są realizowane przez biblioteki naukowe, w tym medyczne, jest przygotowanie użytkowników do korzystania z coraz szerszej palety usług przez nie oferowanych. Jedną z grup, która wymaga szczególnego w tej dziedzinie postępowania są studenci – obcokrajowcy, posługujący się przede wszystkim językiem angielskim. Przygotowanie

programu kształcenia tej grupy użytkowników wymaga uwzględnienia kilku specyficznych elementów, stanowiących o odrębności szkoleń tego typu. Zasadniczą odmiennością jest język wykładowy, jednak przede wszystkim nieco inne oczekiwania tych użytkowników odnośnie samej treści szkolenia, jak i oferty biblioteki.

Zwykle zakładamy, że osoby aktywnie korzystające z zasobów biblioteki naukowej (medycznej) to w przeważającej większości profesjonaliści - przedstawiciele szeroko rozumianej kategorii zawodów medycznych i pokrewnych lub studenci Akademii Medycznych. Jednak doświadczenie uczy, że również wśród tak specyficznej grupy użytkowników są osoby, dla których stopień skomputeryzowania różnego rodzaju usług bibliotecznych (począwszy od katalogu, przez np. dostęp do medycznych baz danych po korzystaniu z usług oferowanych przez Wypożyczalnię Międzybiblioteczną) stanowi przeszkodę i jest źródłem stresu, mającego już swoje fachowe określenie: *library anxiety*.

Wydaje się, że powyższy problem w mniejszym stopniu dotyczy grup studentów anglojęzycznych, nie mających niemal żadnych problemów z podstawową obsługą komputerów, w tym znajomości zasad prowadzenia poszukiwań w Internecie (zwłaszcza w przypadku formułowania prostych zapytań wyszukiwawczych). W tym przypadku mamy do czynienia raczej z czymś, co można nazwać terminem *library boredom*, a co wynika z dużego oporu, jaki trzeba pokonać, by zaczęli oni aktywnie korzystać z usług biblioteki.

Podstawowym elementem utrudniającym bezproblemowe poruszanie się po polskiej bibliotece medycznej (zarówno w wymiarze realnym, jak i usługach *stricto* informacyjnych) jest bariera językowa. Stąd program kształcenia tej grupy musi uwzględniać ten fakt. Dlatego też dysponując zaledwie 10 godzinami lekcyjnym, celowym wydaje się stworzenie pewnego schematu, według którego zajęcia tego rodzaju mogą być skutecznie prowadzone (zakładając możliwość wprowadzania *a vista* koniecznych modyfikacji).

Zajęcia pierwsze

The Main Library of The Medical University of Lublin. The first steps" A virtual Journay through the Library. An introductory lass

Pierwsze spotkanie powinno przygotować studentów do sprawnego poruszania się po wszystkich ważnych dla nich miejscach w bibliotece, nawet w sytuacji kontaktu z osobami, nieznającymi w stopniu wystarczającym języka angielskiego. Uzyskanie już na początku podstawowych informacji, przede wszystkim na temat zasad, jakimi winni się kierować jako użytkownicy biblioteki, przebiega więc dwuetapowo: najpierw dzięki (przygotowanej w formie prezentacji) wirtualnej wycieczce po bibliotece, potem – realnej wizycie we wszystkich ważnych z punktu widzenia studentów miejscach, czyli: w Czytelni Głównej, w Czytelni Czasopism, w Dziale Informacji Naukowej, itp. Połączenie dwóch metod – wykładu ilustrowanego multimedialną prezentacją

i klasycznej (tradycyjnej) wycieczki ma na celu utrwalenie informacji na temat funkcjonowania biblioteki i przełamanie pewnego stresu, który może towarzyszyć tej grupie użytkowników na wstępnym etapie pracy w bibliotece.

By jednocześnie ułatwić pierwsze kroki w bibliotece studenci otrzymują powyższe informacje w postaci krótkiego informatora (handout'u), z założenia nie obszerniejszego niż jedna kartka formatu A4. Po pierwszych zajęciach handout zawiera: krótki słownik polsko-angielski dotyczący różnych specjalności medycznych (co ma ułatwiać korzystanie z Czytelni Czasopism, w której czasopisma obcojęzyczne są ułożone dziedzinami w języku polskim w układzie alfabetycznym). Druga strona handout'u zawiera podstawowe informacje na temat kontaktu z osobą prowadzącą zajęcia, tłumaczenie podstawowych terminów pojawiających się na różnego rodzaju drukach bibliotecznych począwszy od rewersu (Por. Rys. 1).

Zajęcia drugie

Using the On-line Library Catalogue

Spotkanie drugie, o charakterze łączącym wstępny wykład z ćwiczeniami praktycznymi, skupia się na przygotowaniu studentów do posługiwania się OPAC-iem. Zasadniczo nie istnieją żadne bariery w posługiwaniu się katalogiem on-line w przypadku studentów anglojęzycznych, jedynym problemem jaki pojawia się w czasie pracy z tą podstawową biblioteczną bazą danych jest język – Biblioteka Akademii Medycznej w Lublinie nie dysponuje anglojęzyczną wersją menu w OPAC-u. Problem ten ponownie został rozwiązany dzięki przygotowanemu handout'owi złożonemu z dwóch zasadniczych bloków informacji: pierwszego – będącego tłumaczeniem terminów z polskiego menu, drugiego – będącego instrukcją „krok po kroku” poszukiwania w katalogu dwóch typów rekordów: wydawnictwa zwarteo i wydawnictwa ciągłego (Por. Rys. 2). Elementem podsumowującym całość lekcji jest wykonanie przez studentów krótkiego testu sprawdzającego (w kilkunastu różnych wersjach ze względu na pokusę niesamodzielnego wykonywania tego rodzaju zadań), w przeważającej większości wszystkie udzielane odpowiedzi są poprawne (Por. Rys. 3).

Zajęcia trzecie

Medical Websites and Portals

Spotkanie trzecie ma przede wszystkim uzmysłowić studentom fakt, iż Internet jest źródłem wiedzy, do którego należy podchodzić w sposób odpowiedzialny i ostrożny, zwłaszcza w przypadku informacji łączących się z ich medycznymi studiami, a dotyczących szeroko rozumianej ochrony zdrowia. A więc oprócz prezentacji linków do wartościowych stron www, silnie akcentowane będą tu kryteria wiarygodności poszczególnych informacji. Handout podsumowujący zajęcia drugie zawiera między innymi kryteria oceny wiarygodności wszelkiego rodzaju tekstów naukowych. Treść

tego swoistego dekalogu została zaczerpnięta ze strony internetowej Biblioteki Wisconsin-Madison University¹.

Jedną z dokładniej omawianych w trakcie zajęć drugich stron www jest strona domowa US National Library of Medicine, przede wszystkim ze względu na jej przydatność szczególnie w przypadku studentów anglojęzycznych (z których większość pochodzi ze Stanów Zjednoczonych²). Stąd prezentacja multimedialna zawiera zarówno opis katalogu on-line (LocatorPlus), poszczególnych rekordów bibliograficznych wraz z analizą treściową dokumentu (sformułowaną w języku MeSH), jak i strony adresowane do pacjentów, gdzie studenci pierwszych lat studiów medycznych mogą odnaleźć przydatne dla siebie informacje³.

Ponadto omawiane są zagadnienia wiążące się z poszukiwaniem informacji na tematy medyczne za pomocą wyszukiwarek stworzonych dla potrzeb nauki, m.in. SCIRUS'a, czy Google Scholar – tu jednym z ważniejszych zagadnień (jaki musi podjąć prowadzący) jest posługiwanie się operatorami Boole'a (i generalnie działaniami na zbiorach). Wydaje się, że jedynym rozwiązaniem w tej sytuacji jest połączenie wykładu ilustrowanego prezentacją multimedialną z elementami samodzielnych ćwiczeń.

Szczególną uwagę studentów zwracają w czasie tych zajęć strony prezentujące interaktywne atlasy anatomiczne⁴, natomiast, co jest dość niezwykle – nie są oni zainteresowani dostępem do e-podręczników (wydaje się, że zmiany mogą tu nastąpić jedynie pod wpływem wykładowców poszczególnych przedmiotów, rola biblioteki i samego instruktora jest ograniczona). Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że nieocenioną inspirację w trakcie projektowania tego elementu szkolenia stanowił dla mnie zestaw linków przygotowany przez Bibliotekę Akademii Medycznej w Poznaniu⁵. W tej sytuacji dokładne przemyślenie ścieżki edukacyjnej dotyczącej tematu medycyny w sieci, w połączeniu z informacjami ze strony BAM w Poznaniu pozwoliło na sprawne przygotowanie ciekawej koncepcji całości zajęć. Konieczne było jedynie uzupełnienie tych informacji o linki do bieżących (innych niż w NLM-ie) informatorów medycznych

¹ Criteria for reading critically: 1. What are the credentials of the author?, 2. What is the author's point of view? Bias? 3. Does the funding source or site of the research imply a bias? 4. Who is the intended audience? 5. Is supporting evidence given and is it clearly documented in footnotes? 6. Is the research method clearly stated? Is it appropriate? 7. Is there a bibliography? Is it current? Is it authoritative? 8. Is the source well-written? Are the style and vocabulary of the source appropriate for the intended audience and the purpose? 9. How does this work compare to similar studies? - <http://www.library.wisc.edu/instruction/believe.htm>

² Library of University of Wisconsin <http://www.library.wisc.edu/instruction/believe.htm>

³ U.S. National Library of Medicine: MedlinePlus <http://medlineplus.gov/>

⁴ U.S. National Library of Medicine :The Visible Human Project <http://www.nlm.nih.gov/research/visible/applications.html>

⁵ Biblioteka Akademii Medycznej w Poznaniu: Medical Sites and Portals <http://www2.bg.am.poznan.pl/inne/serwisy.php?lang=eng>

(można wykorzystać tu między innymi np. stronę Reuters Health itp.⁶). Także w tym przypadku metodą prowadzenia zajęć będzie wykład, ilustrowany prezentacją multimedialną z odnośnikami do odpowiednich stron w Internecie. Jednocześnie handout w formie strony WWW na ekranach komputerów uczestników (co pozwala na samodzielne śledzenie toku wykładu i aktywne poznawanie przywoływanych stron w sieci) oraz wersja papierowa, umożliwi powrót do omawianych treści w przyszłości (Por. Rys. 4).

Zajęcia czwarte i piąte

MEDLINE and Medical Databases

Powyższy temat należy do najtrudniejszych zarówno dla prowadzącego, jak i dla słuchaczy, choć wynika to z odmiennych przyczyn. Z punktu widzenia nauczyciela najistotniejszą sprawą jest takie przeprowadzenie wykładu, by stał się on przejrzysty dla studentów i jednocześnie, by zrozumieli sens poznawania medycznych baz danych już na etapie pierwszego medycznego wtajemniczenia. Trzeba przyznać (z perspektywy sześciu zrealizowanych w ciągu dwóch lat cykli szkoleń), że najtrudniejszym etapem jest przekonanie uczestników o tym, że zdobywana wiedza na powyższy temat będzie procentować w przyszłości. O ile elementy logiki Boole'a wydają się przekładać na praktyczne umiejętności w przypadku posługiwania się, np. tzw. naukowymi wyszukiwarkami (typu SCIRUS), to posługiwanie się MEDLINE'm (ponownie źródłem jest tu na tym etapie PubMed z NLM'u) budzi pewne opory. Sprawa gromadzenia literatury na dość szczegółowe tematy wydaje się studentom zadaniem trudnym i nie przystającym do bieżących potrzeb, zaś poszukiwania dotyczące zagadnień ogólnych nie przynoszą zadowalających ich rezultatów (choćby ze względu na ilość otrzymywanych tą drogą rekordów). Próba rozróżnienia (i praktycznego wykorzystania w trakcie poszukiwań) słów kluczowych i haseł przedmiotowych MeSH sprawia tej grupie problemy, których źródłem są raczej niezrozumienie celu takiego poszukiwania. Argumenty, prezentujące sensowność zdobycia choćby ogólnej orientacji w tej dziedzinie, nie przekonują na tym etapie edukacji. Problem tego rodzaju dotyczy również pozostałych baz danych, do których dostęp można uzyskać ze strony Biblioteki Akademii Medycznej w Lublinie.

By niejako wymusić na uczestnikach kursu pewną aktywność w tej dziedzinie, drugą część zajęć stanowiło prowadzenie indywidualnych poszukiwań literatury na zadane tematy. Z analizy wypełnionych testów wynikało jednak, że niewiele osób podeszło do problemu w sposób poważny i spróbowało swoich sił w tej dziedzinie (ok. 10%). Pozostali wypełniali je w sposób przypadkowy, odpowiedzi były często niepełne lub brakowało im w dużej części pytań. Świadczy to zarówno o tym, że zadanie tego rodzaju było dość trudne z samej natury (prowadzący wyjaśnił na

⁶ Reuters Health <http://www.reutershealth.com/en/index.html>

początku, że ma to być niejako przedsmak pracy naukowej i wyniki tego zadania są przede wszystkim informacją dla samych studentów i nie mają wpływu na zaliczenie lub jego brak). Przy tym studenci nie wykazywali raczej zainteresowania, by wykonać tę pracę precyzyjnie, co łączyłoby się z większym wysiłkiem z ich strony.

Zajęcia *Sources of Medical Literature* w ocenie uczestników

Oczywiście można polemizować, czy taki schemat kształcenia zaspokaja wszystkie potrzeby tak specyficznej grupy odbiorców. Istnieje wiele możliwości zbudowania mniej lub bardziej atrakcyjnego (z punktu widzenia studentów) programu. Pewną informację zwrotną na temat ocen tego przedmiotu można uzyskać dzięki przeprowadzeniu ankiety ewaluacyjnej. Ankiety taką wypełniali studenci I roku Wydziału Lekarskiego Oddziału Anglojęzycznego po zakończeniu cyklu zajęć, w kwietniu 2006 r. Było to pierwsze badanie tej grupy użytkowników Biblioteki. Pytania dotyczyły przede wszystkim samego programu zajęć oraz oceny osoby prowadzącej, jednak korzystając z okazji jaką jest możliwość poznania opinii studentów obcojęzycznych, w ankiecie pojawiły się pytania na temat różnego rodzaju usług oferowanych przez Bibliotekę oraz propozycji ewentualnych zmian.

Jej wyniki świadczą o tym, że nie jest to przedmiot szczególnie lubiany przez studentów, choć dostrzegają użyteczność uzyskiwanych tą drogą informacji, to ich wykorzystania w chwili obecnej nie przewidują (w pytaniach otwartych pisali, że być może po ukończeniu trzeciego roku studiów zajęcia dotyczące medycznych baz danych staną się dla nich użyteczne). Na pytanie czy zajęcia *Sources of Medical Literature* są przydatne – 32 % odpowiedziało twierdząco, 21% nie miało opinii, 32% stwierdziło, że nie widzi potrzeby przychodzenia na tego rodzaju zajęcia. Kiedy jednak zadano pytania szczegółowe – o ocenę kolejnych zajęć, oceny były zdecydowanie lepsze:

	Przydatne, otrzymałem wszystkie informacje	Przydatne, ale nie uzyskałem wszystkich potrzebnych informacji	M a ł o przydatne	Zbędne	Nie mam zdania
Zajęcia 1	53%	14 %	14%	14%	0%
Zajęcia 2	57%	3%	25%	6%	3%
Zajęcia 3	43%	14%	25%	3%	10%
Zajęcia 4/5	46%	10%	25%	3%	10%

Zważywszy, że z grupy wypełniającej ankietę ok. 25% (tj. 7 osób) miało problem z uzyskaniem tego dnia podpisu ze względu na nieobecność na zajęciach (korelacja wydaje się nieprzypadkowa), to jednak dość duża grupa (ok. 60%) dostrzegła celowość uczestnictwa w tego rodzaju kursie.

Ponadto zajęcia te były dla nich pierwszą okazją kontaktu z Biblioteką Akademii Medycznej, co stanowiło dla tej grupy istotną barierę (przed rozpoczęciem zajęć zaledwie 1 osoba z 28 była raz w Czytelni Głównej!). Jako prawdopodobny efekt swojego uczestnictwa w tych zajęciach wskazywali na następujące odpowiedzi: 28% osób zadeklarowało, że będzie prawdopodobnie przynajmniej raz w miesiącu przychodzić do Biblioteki, jednak nadal 18% nie czuje potrzeby tego rodzaju

(twierdzą, że wszystkie potrzebne materiały posiadają w domu), 14% zniechęciło się do przychodzenia, a 35% nie miało w tej kwestii zdania. W rezultacie nadal znaczna grupa studentów (ok. 70%) nie zamierza korzystać z usług oferowanych przez Bibliotekę, co wydaje się świadczyć nie tyle o samej ofercie (której nie znają zbyt dokładnie i nie zamierzają jej poznać), co o ogromnym oporze, jaki musi zostać przełamany w przypadku tej grupy użytkowników, mających bardzo krytyczne opinie na temat polskich bibliotek, niejako z samego założenia.

Jako przyczynę swojego niechętnego stosunku do korzystania z usług Biblioteki (szczególnie Czytelni Głównej) wskazywali na następujące przyczyny:

- nie potrzebują (42%)
- nie znaleźli potrzebnych książek w czytelni (10%)
- godziny otwarcia Biblioteki uznano za nieodpowiednie (18%)
- ankietowani nie potrafiliby skorzystać z czytelni (7%)
- ponadto pisano o tym, że Biblioteka jest za daleko, taksówki zbyt drogie (żeby tu dojechać), boją się o swój komputer, lub obawiają się, że zbyt słabo znają język polski (jednocześnie na pytanie o problemy z komunikacją w Bibliotece studenci twierdzili, że nie mieli żadnych z tym problemów – 40%, lub nie korzystają z czytelni 56%, tylko 3% miało z tym kłopot).

W przypadku opinii na temat strony internetowej Biblioteki oceniano ją zasadniczo pozytywnie: 64% uznało, że spełnia ona ich oczekiwania, 3% było przeciwnego zdania, 25% nie widziało nigdy strony (choć jest to fizycznie niemożliwe ze względu na fakt, że stanowiła ona punkt wyjścia dla większości zajęć!). Z postulatów odnoszących się do oferty Biblioteki w Internecie wymieniano: potrzebę stworzenia analogicznej wersji w języku angielskim ze wszystkimi treściami znajdującymi się na stronach w języku polskim, sugerowano podpięcie linku do Google'a [!], udostępnienie możliwości pożyczania książek za pomocą Internetu (ta możliwość oczywiście istnieje, jest ona adresowana na razie wyłącznie do pracowników naukowych, a menu jest tylko w języku polskim).

Na pytanie o to czy Biblioteka jest miejscem przyjaznym dla czytelnika padały następujące odpowiedzi:

- tak (43%)
- raczej tak (21%)
- nie (18%)
- nie wiem (14%).

By uczynić ją miejscem bardziej otwartym dla czytelników proponowano, by Biblioteka była otwarta do godziny 24.00 – również w weekendy, by więcej osób mówiło po angielsku, by funkcjonowała na miejscu wypożyczalnia dla studentów anglojęzycznych, postulowano również utworzenie specjalnej czytelni dla tej grupy studentów (zamkniętej dla innych użytkowników). Oprócz tego sugerowano: stworzenie „otwartej przestrzeni”, zakup kanap i ustawienie ich w całym budynku,

udekorowanie czytelni. Ponadto studenci uznali, że należałoby zakupić więcej książek „po angielsku” (na pytanie o tytuły pojawiały się wyłącznie książki z literatury pięknej).

Jak widać na podstawie ankiety studenci Oddziału Anglojęzycznego tworzą bardzo trudną grupę użytkowników. Z jednej strony mają dość wygórowane oczekiwania dotyczące oferty Biblioteki naukowej, z drugiej trudno jest ich do niej przyciągnąć, ponieważ nie widzą potrzeby korzystania z oferowanych usług. Niejako z góry zakładają, że nic ciekawego w niej dla siebie nie znajdą. Zajęcia zmieniły te przeświadczenia na tyle, na ile można było przełamać w ciągu tak krótkiego czasu pewne stereotypy na ten temat.

Przyszłość szkoleń: e-learning?

Wydaje się więc, że pomimo dość dużego odsetka krytycznych ocen, należy kontynuować kształcenie w dotychczasowej formie, co zmusi tę grupę użytkowników do poznania biblioteki „w realu”, Uatrakcyjnieniem zajęć może być wprowadzenie nowej formuły łączącej tradycyjne spotkania w bibliotece z nauczaniem zdalnym z wykorzystaniem e-learningu. W takiej opcji można byłoby wprowadzić następujące modyfikacje dotyczące tematyki i formy zajęć.

Spotkanie pierwsze miałoby dotychczasowy charakter, tj. łączyłoby wstępny wykład ilustrowany prezentacją multimedialną z wycieczką po poszczególnych agendach biblioteki. Wtedy też uczestnicy otrzymywaliby podstawowe informacje na temat zdalnego nauczania wraz z hasłem dostępu do kursu. Jego dalsza część mogłaby odbywać się zdalnie, w dogodnym dla studentów czasie. Warunkiem zaliczenia kursu byłoby uzyskanie niezbędnej wiedzy na temat funkcjonowania biblioteki i jej oferty, co zostałoby potwierdzone przez poprawne wykonanie zadań sprawdzających. Etap ten mógłby zamknąć się w ciągu 5 tygodni. Otrzymanie zaliczenia wiązałoby się z koniecznością ponownego przyścia do biblioteki. Studenci mogliby w razie problemów zwrócić się o pomoc do instruktora prowadzącego kurs za pomocą e-mail'a, odwołać się do informacji na forum (z dostępem tylko dla osób uczestniczących w danej edycji kursu) lub osobiście w bibliotece.

W tym wypadku należałoby również zmodyfikować treści proponowane na kursie – poszerzyć informacje na temat interesujących adresów stron www, a przydatnych studentom medycyny, po konsultacji z nauczycielami innych przedmiotów wprowadzić instrukcję obsługi e-book'ów, jako wersji on-line podręczników (co może jest zaskakujące - większość ze studentów z tego rodzaju podręcznikami nie miała kontaktu i nie bardzo wie jak z nich efektywnie korzystać). Istotnym elementem byłoby tu także zmotywowanie studentów do prowadzenia własnych poszukiwań interesujących stron w sieci i dyskusja na ich temat na forum. Informacje na temat medycznych baz danych zostałyby włączone do części poświęconej analizie strony internetowej biblioteki. Poszukiwanie literatury fachowej na szczegółowe tematy ograniczone zostałyby do

pracy w PubMedie (z użyciem słów kluczowych i MeSH'a), a jednym z zadań byłoby praktyczne wykorzystanie PubMedu do poszukiwania literatury na zadany temat.

Brzmi to może dość niezwykle, jako że prowadzenie zajęć on-line nie jest może najpopularniejszą w tej chwili formą pracy z czytelnikiem (zwłaszcza tworzącym tak trudną grupę, jak studenci Oddziału Anglojęzycznego). Wydaje się jednak, że po pokonaniu początkowego oporu (ze strony samych studentów i ich opiekunów), jak i trudności wynikających z samego przygotowania szkolenia on-line i prowadzenia go po angielsku – kursy w tym kształcie mogą w znacznym stopniu ułatwić pracę w samej bibliotece: zajęcia nie będą musiały odbywać się w Dziale Informacji (co może dezorganizować pracę), dostęp do kursu nie będzie ograniczony godzinami otwarcia biblioteki, ilość osób uczestniczących w poszczególnych edycjach może być dużo większa niż pozwalają na to ograniczone warunki lokalowe biblioteki. Nie bez znaczenia jest też element budowania wizerunku instytucji jako bardzo nowoczesnego centrum szkoleniowego, co może przyczynić się do przełamania pewnych stereotypowych opinii panujących na ten temat wśród studentów. Oczywiście model taki może być stosowany również w przypadku szkoleń w języku polskim, tu jednak na przeszkodzie mogą stanąć kwestie bardzo prozaiczne, np. brak dostępu studentów do Internetu czy nawet do komputera.

Reasumując należy stwierdzić, że szkolenie grup obcojęzycznych stanowi duże wyzwanie organizacyjne dla biblioteki i osobiste dla instruktora, który je prowadzi. Problem zagadnień jakie powinny zostać przedstawione w trakcie takiego kursu pozostaje otwarty – wydaje się, że należy jednak prezentować (mimo pewnego niezrozumienia ze strony studentów) medyczne bazy danych i sposób ich wykorzystania, choć może w mniejszym niż dotąd zakresie, zaś zwiększyć ilość czasu przeznaczoną na szeroko rozumianą ofertę adresowaną do studentów medycyny, jaką może być dostęp do wartościowych stron www. Przekształcenie kursu z tradycyjnego szkolenia w formę hybrydową, łączącą kurs on-line z tradycyjnym wykładem może bardzo uatrakcyjnić te zajęcia z punktu widzenia nawet tak wymagającej grupy użytkowników, jakimi są studenci Oddziału Anglojęzycznego.

Name of librarian instructor:
Anastazja Karpinska
e-mail: anastazja.karpinska@bg.am.lublin.pl
If you want, send your suggestions and questions by e-mail, please.

The First Meeting

What you have to know about the library receipt

kwit – a library receipt
wypożyczający – somebody who borrows the book, a borrower
sygnatura – a call number – an alphanumeric code which identifies an item in a library collection and indicates its location on the shelves. Call numbers are listed in the catalog and marked on the books.
Autor – the author of a book
Tytuł – the title of a book or periodical (but not of an article)
Tom – a volume

Oszkoleństwo – your signature means, that you agree to handle the library book with care and return it to the library on the due date

podpis **wypożyczającego** – your signature
adres – your address
data – a date

What you have to know about possibility of making photocopy in our library:

You have to write on a special form

- Your name and address on the left top corner
- Today's date on the right top corner
- What you want to copy

Autor – the author of the article you want to copy.
Tytuł (czasopisma (kwartalnika)) – the title of a book or periodical from which you want to copy.
Vol. – a volume of a periodical
Str. od-do – pages of the article
Sygnatura – the call number of a book or periodical

Podpis – your signature

It could be useful to mark the first page of article, using a piece of paper as a bookmark

You have to pay for a copy
 1 page costs 0,20 zł

Rys. 1

Exercise 1: How to find a book in OPAC

Find in OPAC:
Thyroid cancer : a comprehensive guide to clinical management / ed. Leonard Wartofsky. - Totowa : Humana Press, 2000. - JXX, 515 s. : il. ; 26 cm. - ISBN 0-89603-429-1

How to find?
Thyroid cancer : a comprehensive guide to clinical management / ed. Leonard Wartofsky. - Totowa : Humana Press, 2000. - JXX, 515 s. : il. ; 26 cm. - ISBN 0-89603-429-1

check option: "Wydawnictwa zwarte" (books, because it has ISBN number) and "Tytuł" (the title)
write: thyroid cancer
Click: szukaj (search)

Next page: **Informacje o wyszukiwaniu** – Information about the result of the search
Liczba odp. – a number of answers matching your search
Skoż do nr – jump to the number ...

Click the searched title on
 You see more information about the book and make sure it is exactly what you want
Click the title on again

The most useful information is:
Sygnatura – a call number
BG + call number – location – the Main Library (if you want to read this book, please, fill in a green lending form and give it to a librarian on duty in the Main Reading Room)
Cxyt + call number – location – in the reading room (this book is in the Main Reading Room)
Status – a circulation status
Dostępna – available, on loan
Wypożyczona – unavailable

Exercise 2: How to find a journal in OPAC

Find in OPAC:
American Journal of Surgery
check option: "Wydawnictwa ciagle" (periodicals) and "Tytuł" (the title)
write: American Journal of Surgery
Click: szukaj (search)

Next page: **Informacje o wyszukiwaniu** – Information about the result of the search
Liczba odp. – a number of references retrieved in a search
Skoż do nr – jump to number ...

Click on the searched title
 (Please, ignore "the", because library standards say we have to ignore the first article in the title of a journey)
Click again on the title
 You could see all information about the resource of issues of this periodical in our library

Rys. 2

TEST(A)

1. Find in OPAC the call number of this book and choose the right answer (contain the correct call number of book):

A colour atlas of endovascular surgery / Rodney A. White, Geoffrey H. White - London : Chapman and Hall, 1990

- a. BG 49459 b. BG 49976
c. BG 49461 d. BG 49762

2. Find in OPAC the call number of this journal and choose the right answer (contain the correct call number of journal):

Epilepsy Research

- a. 97635 b. 97414
c. 97745 d. 90168

3. You have to read the article below. Could you read it (in printed version) in our Library? Find this information in OPAC.

Zarei M, Remer CF, Kaplan MS, Staveren AM, Lin CK, Razo E, Goldberg B. Optimal skin prick wheal size for diagnosis of cat allergy. [in] *Ann. Allerg. [Annals of Allergy, Asthma and Immunology]*, 2004 Jun;92(6):604-10.

- a. Yes, I can read it in the journals reading room.
b. No, I can't, because the Medical Library has not subscribed this journal.
c. No, I can't, because the Medical Library has no issue containing this article in the collection.

Rys. 3

Medical Sites and Portals:

6. <http://test.bgam.poznan.pl/inn/secretary.php?lang=eng>

see "Neonatology of the Web" and check what kind of medication could be used for neonates

The health and medical news on the Internet:

7. <http://www.reutershealth.com/en/index.html>

Electronic Library:

8. <http://www2.bgam.poznan.pl/inn/sydzaktyka.php?lang=eng>

Collection:

here: <http://www.nlm.nih.gov/research/visible/collections.html>

(The Visible Human Project)

e-Books:

9. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=Books>

for example:

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/br.fcgi?coll=br.View>ShowTOC&rid=diabetes.TOC&depth=1>

10. <http://proj.gutenberg/> (Project Gutenberg)

11. <http://freebooks4doctors.com/?/>

(Cardiac Surgery in the Adult)

(Atlas of Diseases of the Kidney)

12. <http://www.medicalstudent.com/> (for medical students)

Very useful pages (medical encyclopedia, dictionary, drug information, news, etc.)

13. <http://medlineplus.gov/>

14. <http://www.encyclopedia.com/>

Rys. 4